

Микола Немченко, магістрант заочної форми навчання
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
освітня програма «Педагогіка вищої школи»

СПОНУКАННЯ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО - ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ

Резюме: В статті розглянуто методологію реалізації змісту освіти через вибір методик спонукання учнів до засвоєння знань.

Ключові слова: педагогічні технології, підготовка, конкурентоспроможність, методи навчання, мотивація, урок засвоєння нових знань.

Summary: In the article the methodology of the implementation of the content of education is considered through the choice of methods for inducing students to mastering knowledge.

Key words: pedagogical technologies, training, competitiveness, teaching methods, motivation, lessons of learning new knowledge.

Постановка проблеми. Проблема спонукання учнів до засвоєння знань сьогодні полягає в тому, щоб надати вчителю методологію вибору та механізм реалізації відібраного вченими змісту освіти в реальному навчальному процесі як з урахуванням інтересів та здібностей учнів, так і його особистої творчої індивідуальності.

Одним із нових напрямів у підвищенні якості підготовки робітників і спеціалістів виступає технологічний підхід до навчання, який полягає у повному управлінні навчальним процесом, відтворенні усіх навчальних дій, корекції навчального процесу, оперативному зворотному зв'язку [5, с. 48]. Саме такий підхід є гарантією досягнення запланованих результатів, виражених у діях тих, хто вчиться, і послідовній орієнтації педагога на чітко сформульовані цілі навчання.

Якісна підготовка конкурентноспроможного працівника потребує творчого підходу педагогічних працівників ПТНЗ до вибору змісту, форм, методів та засобів навчання, максимального використання досягнень сучасної педагогічної науки, нових педагогічних технологій [1, с. 146]. С.Русова у центр педагогічної концепції ставить дитину з її природженими задатками, здібностями, можливостями, таланта-

ми. Саме тому важливо обирати методи навчання з урахуванням індивідуальних особливостей учнів.

Одним із важливих компонентів навчання, спрямованих на досягнення поставлених дидактичних, виховних і розвиваючих цілей, є методи навчання. Мета, поставлена викладачем, може бути досягнута лише у тому випадку, якщо вона усвідомлена і прийнята учнями.

Для того, щоб оволодіти технологією вибору методів навчання, викладачам необхідно добре знати їх різноманітність, а головне ефективно використовувати кожний із них.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Засвоєння нових знань в галузі освіти досліджується педагогічною методикою та психологією. Над проблемами засвоєння нових знань працюють сучасні вчені-педагоги: І. Бех, Л. Буркова, Л. Даниленко, І. Зязюн, О. Киричук, О. Козлова, В. Кремень, В. Мадзігон, К. Макагон, С. Подмазін, В. Пінчук, О. Савченко, А. Сологуб, Н. Федорова, А. Фурман, М. Ярмаченко.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов та методик спонукання учнів до засвоєння знань в процесі підготовки фахівців ресторанного та готельного бізнесу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Засвоєння знань — цілісний процес. Усі його компоненти тісно між собою взаємозалежні. Так, уже під час сприйняття навчального матеріалу (почуттєвого чи раціонального) здійснюється одночасно і первісне його розуміння — усвідомлення фактів, подій, елементарних зв'язків між досліджуваними предметами і явищами, а також запам'ятовування й елементарні (локальні) узагальнення. Тому в цілісному процесі засвоєння знань важко виділити окремі його ланки, усі компоненти тісно переплітаються [2, с. 220]. **Мотивація** – загальна назва для процесів, методів, засобів спонукання учнів до продуктивної пізнавальної діяльності, активному освоєнню змісту освіти.

Мотивація як процес зміни станів і відносин особистості ґрунтується на *мотивах*, під якими розуміються конкретні спонукання, причини, що змушують осо-

бистість діяти, робити вчинки. Мотиви - дуже складні утворення, що являють собою *динамічні системи*, у яких здійснюються аналіз і оцінка альтернатив, вибір і прийняття рішень. Щоб успішно навчати на уроці, необхідно чітко представити сутність і структуру даного процесу. Під навчанням ми розуміємо навчально-пізнавальну діяльність учнів, здійснювану під педагогічним керівництвом вчителя і спрямовану на засвоєння знань, навичок, умінь, формування світогляду і розвиток інтелектуальних і спеціальних здібностей.

До складу навчання, як відомо, входять викладання і навчання.

Викладання являє собою процес педагогічного керівництва навчально-пізнавальною діяльністю учнів. Воно припускає наступні основні компоненти:

- постановка мети і задач навчання; мотивація навчання учнів і формування в них позитивного відношення до навчання; актуалізація почуттєвого і практичного досвіду й опорних теоретичних знань учнів; виклад учнем необхідних готових знань за допомогою різних мовних і наочних засобів;
- забезпечення активної пізнавальної діяльності учнів, спрямованої на одержання (пошук) нових знань йди осмислення готової інформації;
- забезпечення діяльної участі учнів у процесі узагальнення і систематизації знань;
- організація засвоєння учнями навичок і умінь і творчого застосування їх на практиці;
- контроль і корекція.

До складу **навчання** входять наступні основні компоненти:

- 1) засвоєння знань, навичок і умінь;
- 2) застосування знань, навичок і умінь.

Узагальнення і систематизація знань є складними тісно між собою зв'язаними процесами, що охоплюють весь навчальний процес [3, с. 79];.

Під узагальненням у логіку розуміють уявне виділення яких-небудь властивостей, що належать деякому класу предметів; перехід від одиничного до загального.

Узагальнення і систематизація – процеси тісно взаємозалежні: чим ширше узагальнення (узагальнення понять), тим більше відбито між ними зв'язків і відносин, тим більше широке коло знань поєднується в систему.

Найбільше повно такі узагальнення і систематизація здійснюються в процесі вивчення спеціальних предметів. Досягненню цієї мети можуть сприяти і спеціальні уроки міжпредметного узагальнюючого повторення.

Урок засвоєння нових знань

Важливим завданням такого уроку є свідоме оволодіння учнями системою наукових понять, законів чи іншими формами знань, способами виконання дій. Основними критеріями засвоєння знань є сформованість світогляду, уміння формулювати різні визначення, пояснювати їх, наводити приклади, переказувати матеріал своїми словами, застосовувати знання на практиці (за зразком чи у змінених умовах). Урок засвоєння нових знань має таку структуру:

1. Перевірка домашнього завдання, актуалізація і корекція опорних знань.
2. Повідомлення теми, мети, завдань уроку і мотивація навчальної діяльності.
3. Сприймання і первинне усвідомлення нового матеріалу, осмислення зв'язків і відношень в об'єктах вивчення.
4. Узагальнення і систематизація знань, застосування їх у різних ситуаціях.
5. Підбиття підсумків уроку і повідомлення домашнього завдання.

Урок засвоєння нових знань спрямований на вивчення нового матеріалу, що має великий обсяг інформації, яка потребує значних витрат часу на опрацювання. Тому всі інші етапи скорочені в часі, а то й відсутні, наприклад, перевірка домашнього завдання. Під час проведення такого уроку основний акцент ставиться на самостійному засвоєнні знань учнями під керівництвом учителя.

ВИСНОВКИ. Основними компонентами процесу засвоєння знань є сприйняття навчального матеріалу, розуміння об'єктивних зв'язків між предметами і явищами і виявлення їхньої внутрішньої сутності, запам'ятовування, узагальнення і систематизація.

Мотивація – загальна назва для процесів, методів, засобів спонукання учнів до продуктивної пізнавальної діяльності, активному освоєнню змісту освіти. Мотивація ґрунтується на мотивах.

Провідним компонентом навчання є процес засвоєння знань, під яким ми розуміємо навчально-пізнавальну діяльність, спрямовану на свідоме і міцне оволодін-

ня знаннями, навичками й уміннями і перетворення їхній в особисте надбання кожного учня.

Список використаних джерел

1. Лебедик Леся. Формування загальних і професійних компетенцій як основи професійної культури магістрів економіки / Леся Лебедик // Молодь і ринок. – 2009. – № 2 (49). – С. 145-150.
2. Лебедик Л. В. Формування організаційної функції у професійній компетентності майбутніх товарознавців / Л. В. Лебедик // Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів : матеріали I міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 18-20 берез. 2014 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 268 с. – С. 220-222.
3. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навч.-метод. посібник / Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін. / За ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 1992. – С. 15-111, 276-315.
4. Стрельников В. Ю. Компетентнісний підхід в акмеології / В. Ю. Стрельников // Компетентнісний підхід до підготовки випускників вищого навчального закладу : матеріали XXXVI міжвузівської наук.-методичної конф. (Полтава, 22–23 березня 2011 р.) : в 2 ч. Ч. 1. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 256 с. – С. 167-169.
5. Стрельников В. Ю. Проблеми та перспективи формування професійних компетенцій майбутніх спеціалістів сфери ресторанного обслуговування / В. Ю. Стрельников // Імідж сучасного педагога. – 2014. – № 2. – С. 48-51.
6. Стрельников В. Ю. Формування професійних компетенцій спеціаліста сфери ресторанного обслуговування / В. Ю. Стрельников // Актуальні питання розвитку та організації готельно-ресторанного бізнесу в сучасних умовах [Текст]: Матеріали Всеукр. інтернет-конф. викладачів, аспірантів та студ., 20-21 березня. 2014 р., м. Донецьк / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Донец. обл. держ. адмін.; [редкол.: Азарян О.М. (голова оргком.) та ін.]. – Донецьк : [ДонНУЕТ], 2014. – 254 с. – С. 26-28. – Режим доступу: http://donduet.edu.ua/attachments/article/2014/t_20_03_14.pdf